

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 14, 1995

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

TREČIADENIS - WEDNESDAY, BIRŽELIS - JUNE 14, 1995

Nr. 114

Lietuva pasirašė sutartį su Europos Sąjunga

Vilnius, birželio 12 d. (Elta) — Pirmadienį Liuksemburge Lietuvos vardu ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius pasirašė su Europos Sąjunga Lietuvos asocijuotos narystės sutartį. Tą pačią dieną sutartis dėl asocijuotos narystės Europos Sąjungoje pasirašė Estijos ir Latvijos vyriausybės vadovai.

Sutarties pasirašymo ceremonijoje dalyvavę politikai šį aktą pavadino „istoriniu žingsniu kelyje į didžiąją Europą“, kurioje būsimoms jos narėms teks svarbų tarpininko tarp Europos ir Rusijos vaidmuo.

„Šiandien mes švenčiame baltų sugrįžimą į Europos šeimą“, sakė Prancūzijos Europos reikalų ministras ir ES Tarybos pirmininkas Michel Barnier. Estija, Latvija ir Lietuva, ligi šiol su Europos Sąjunga sujungtos tik sutartimis dėl laisvos prekybos, dabar, pasirašius asocijuotos narystės Europos Sąjungoje sutartį, galės dalyvauti priimančių ir politinius sprendimus.

Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius Liuksemburge pabrėžė, kad pasirašius šias sutartis Europa gauna galimybę baltuose atrasti kompetentingą tarpininką tarp Rytų ir Vakarų: būsimą baltų narystę Europos Sąjungoje gali būti teigiamas pavyzdys euro-skeptikams Rusijoje bei įrodyti, kad Vakarai siūlo „ne priešišumą ir konkurenciją, bet partnerystę ir bendradarbiavimą“.

Pirmadienį vakare Europos sutarties pasirašymo proga per Lietuvos televiziją buvo trans-

liuojama prezidento Algirdo Brazausko kalba.

„Svarbu suvokti, kad integracija į Europą pareikalauja iš Lietuvos atsisakyti dalies savo suvereniteto, kaip kad yra dabar Europos Sąjungoje. Mūsų valstybėje įsigalios daugelis šios organizacijos įstatymų ir normų, o tai pareikalaus daug laiko ir jėgų“, sakė šalies vadovas.

Pasak prezidento, „grįžimo į Europą“ šūki, kaip „vieną iš svarbiausių nacionalinių interesų, atgimimo metais išskėlė viltingasis visos Lietuvos žmonių Sąjūdis. Šiandien šis šūkis, persikėlęs iš aistringų šimtųjų tūkstančių mitingų į dalykiškų ekspertų susitikimus bei dokumentus, žingsnis po žingsnio įkūnijamas realybėje“.

Jis pabrėžė, kad Lietuvai teks išmokyti gyventi europietišškai: atsisakyti nacionalinio uždaro ir įtaro, per trumpą laiką perimti demokratijos, teisės, pagarbos žmogui idėjas. „Šiuos žodžius lengva ištarti, tačiau iš tikrųjų mūsų laukia ilgas, sunkus ir atsakingas, bet įveikiamas darbas“, sakė prezidentas.

Jo žodžiais, Europos sutartis Lietuvai „suteikia aukščiausio lygio dvišalio politinio dialogo galimybę, Europos sutartyje taip pat yra stiprus saugumo aspektas“.

Šalies vadovo teigimu, Europos sutartimi Lietuva žengia pirmuosius tvirtus žingsnius laisvo žmonių, paslaugų, prekių ir kapitalo judėjimo link. Tai yra esminis dalykas pritraukiant užsienio investicijas į Lietuvą.

Landsbergis: Korupcija trukdo artėjimą į Vakarus

Vilnius, birželio 12 d. (Elta) — Spaudos konferencijoje pirmadienį Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis komentavo Lietuvos vidaus situ-

aciją, pasirašant Europos sutartį.

Dabartinę Lietuvos padėtį Vytautas Landsbergis vadino paradoksalia. Pasak jo, integracija į Europą kartu yra įsipareigojimai europinėms demokratijos normoms, o tuo pat metu „valdančiosios partijos viršūnė siekia prastumti keletą antidemokratiškų įstatymų“.

Spaudos konferencijoje Seimo opozicijos vadovas perskaitė pareiškimą „Dėl LDDP vidaus politikos pasirašant Europos sutartį“. Jame, be kita ko, teigiama: „Lietuva tampa Europos Sąjungos asocijuota nare. Tai bendras pasiekimas, kuris įpareigoja Lietuvos įstatymų leidėjus demokratiniams poslinkiams ne vien ekonomikos srityje. Deja, valdančioji partija yra pasirėmusi iš karto po Europos sutarties pasirašymo įgyvendinti keletą įstatymų užmačių, varžančių informacijos laisvę“.

Minėtame dokumente taip pat teigiama, jog ekonominiams Lietuvos suartėjimui su Europa labiausiai trukdo korupcija. Todėl Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas paragino valdančiosios partijos vadovybę „leisti Seime priimti anksčiau atmetą anti-korupcinį įstatymą pareigūnų turto ir pajamų deklaravimo įstatymą“.



Birželio 14 d. minime 1941 m. pirmųjų masinių tremimų Lietuvoje pradžią, o birželio 15 d. — 55 metus, kai Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą. Nuotraukoje — prieš okupantus kovojusių Lietuvos partizanų būrys. Iš kairės pirmasis — „Šalčius“, antrasis — būrio vadas „Eimutis“ Stokškus, trečiasis — Lietuvos kariuomenės viršininkas „Draugas“ Gavenis nuo Sekalines kaimo, Gaurės valsčiuje, ketvirtasis — Vladas Gudavičius „Vaišnoras“. Karo metu jis dirbo Jurbarko urėdijos urėdo pavaduotoju, buvo Lyžio rinktinės vadu, žuvo 1950 m. kovo 3 d. netoli Taurages. Penktasis partizano pavardės neturime.

Tarp savivaldybių ir vyriausybės vyksta kova

Vilnius, birželio 5 d. (LR) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis birželio 3 d. susitikime su kauniečiais sakė, jog Lietuvoje dabar naujas etapas — „laikotarpis po savivaldybių rinkimų ir prieš Seimo rinkimus“.

Kaip rašo Violeta Gustaitytė „Lietuvos rytu“ Tėvynės Sąjungos vadovą susirinkusiesiems pristatė naujasis Kauno meras, konservatorių partijos Kauno skyriaus pirmininkas Vytautas Katkevičius. Tarp atėjusių į susitikimą kauniečių sausakimioje salėje buvo ir neseniai atstataidinės iš Kauno mero pareigų Rimantas Tumosa.

Savo kalboje V. Landsbergis apibūdino savivaldybių ir vyriausybės santykius. Jo nuomone, šiuo metu vyksta kova dėl būsimųjų rinkimų į Seimą. Todėl, anot kalbėtojo, stengiamasi dešiniųjų politinių jėgų daugumą turinčias savivaldybes „sukompromituoti, suskaidyti, apšmeižti“.

Šiam teiginiui pagrįsti Landsbergis pateikė Kauno pavyzdį. Jis sakė, jog buvęs miesto meras Rimantas Tumosa „kietai griebė porą padarytų blogų darbų ir juos išsklė“. O Tumosa, pasak partijos pirmininko, buvo

apkaltintas „kam turėjo pinigų“.

Landsbergio manymu, „šitoje politinėje situacijoje“ R. Tumosa padarė tik politinių klaidų.

Landsbergis nepamiršo ir spaudos. Jis sakė, jog „vienas didelis laikraštis“ iki šiol dar „tesia išsireikšimus: skandalinga Kauno mero byla“.

Landsbergio nuomone, dėl R. Tumosos buvo „padarytas didelis propagandinis triukšmas“, kuris tapo „politiniu faktu“. Tai, pasak Landsbergio, buvo mėginama išnaudoti prieš konservatorius. Landsbergis tvirtino, jog neabejoja, „ne minutės, nei tiek pinigų būtų turėjęs koks nors liberalas ar centristas, ar komunistas, tai jokio triukšmo nebūtų buvę“. Konservatorių partijos pirmininko teigimu, „politinis pamušalas labai aiškus“.

Vytauto Landsbergio nuomone, žmonės Lietuvoje dažnai „sutrikdomi, paveikiami“. Todėl, pasak jo, šiuo atveju turime būti ramūs ir ramiai dirbti savo darbą. V. Landsbergis sakė su pritarimu, jog kauniečius dar jaudina šitas politinis įvykis. Tačiau, pasak jo, „jokio kriminalo nebuvo“.

Gegužės mėnesį laukiama rekordinių valstybinių pajamų

Vilnius, birželio 8 d. (AGEP) — Gegužės mėnesį valstybė laukia 590 milijonų litų įplaukų. O per pastaruosius metus surinkta rekordinė suma, pareiškė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Spaudos konferencijoje komentuosdamas smarkiai padidėjusias biudžeto pajamas, ministras pirmininkas sakė, jog tai lėmė „nuosekli, racionali ir išmintinga vyriausybės ekonomikos politika“ ir pirmiausia mokesčių administravimas. Jis patikino, kad ministrų kabinetas ir toliau eis tokiu keliu, ir pirmiausia bus siekiama esminio persilaužimo, techniškai apūrinant pasienio postus ir muitines.

Premjeras Adolfas Šleževičius, be to, pranešė, kad birželio 7 d. vyriausybė nutarė padidinti akcizo (pirkimo metu mokamus) mokesčius šampano ir tabako gaminiais. Pavyzdžiui, akcizo mokesčiai tabako gaminiais su filtru padidintas net trigubai — nuo 2 iki 6 litų už 1,000 cigarečių. Akcizas šampanui padidintas mažiau, tačiau konkretaus skaičiaus premjeras nenurodė.

Vyriausybės vadovas neatmetė galimybės, kad netrukus bus padidintas akcizas ir naftos produktams, kuris dabar, anot jo, yra labai mažas. Šie pinigai greičiausiai bus panaudoti Būtingės terminalui finansuoti.

Kardinolo operacija labai sėkminga

Čikaga, birželio 13 d. (ST) — Po septynių su puse valandų trukusios operacijos Čikagos arkivyskopo kardinolo Joseph Bernardin perspektyvos pagerėjo 25 procentais, rašo dienraštis „Chicago Sun-Times“. „Ant kiekvieno pasisukimo šį rytą sulaukėme gerų žinių“, pasakė jo gydytojas dr. Warren Furey.

Kardinolui buvo išimtas inkstas, nes jame buvo vėžys. Taip pat buvo išimtas ant kasos rastas auglys, nors dar neaišku, ar jis piktybinis. „Net jei ir būtų piktybinis“, sakė operavęs chirurgas, „jis yra nedidelis ir nepaplitęs ir manau, kad pavyko visą išimti“, tad kardinolui yra labai gera prognozė pasveikti. Nors apamai, tik 3% sergančiųjų kasos vėžiu išgyvena daugiau nei penkerius metus, kai išoperuotas vėžys yra mažas ir nepaplitęs, kaip buvo kardinolui, perspektyvos žymiai pakyla. Tokiu atveju 25% išgyvena ilgiau kaip penkerius metus. Be to, vėžys inkste nesurištas su kasos vėžiu, tad jo buvimas nereikia, kad vėžys paplįstų.

Pirmadienį 12 valandą specialiose Mišiose už kardinolą Šv. Vardo katedroje dalyvavo apie 1,000 žmonių.

Jei nebus komplikacijų, numatoma, kad kardinolas Bernardin ligoninėje išbus apie savaitę ir kad galės sugrįžti į savo pareigas už trijų savaičių.

Ir Australijos lietuviai kaltinami žydų žudymu

Vilnius, birželio 6 d. (Elta) — Prezidentas Algirdas Brazauskas birželio 6 d. pirmą Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininką Andrių Žilinską su žmona Aida.

A. Žilinską prezidentą informavo apie neseniai Australijoje mavo apie neseniai Australijoje kilusį samysį: prieš kelis mėnesius du populiariausi Australijos dienraščiai paskelbė, kad šalies policija turi 15 Australijoje gyvenančių lietuvių pavardes įtariamų žydų kankinimu, ir išspausdino vietovių, kuriose gyvena įtariamieji, sąrašą. Nedidelę Australijos lietuvių bendruomenę kilo samysis,

Krikščionių Demokratų pareiškimas dėl Lietuvos okupacijos

Vilnius, birželio 13 d. — Lietuvos Krikščionių Demokratų Partija antradienį paskelbė pareiškimą dėl Lietuvos okupacijos, kuriame primena, kad Sovietų Sąjungos padaryta žala dar neatlyginta, ir pareiškia, jog geriausias užtikrinimas prieš agresiją yra narystė Europos gyvybos organizacijoje NATO. Krikščionių Demokratų Partijos valdybos pirmininko Povilo Katiliaus pasirašyto pareiškimo tekstas toks:

1995 m. birželio 15 d. sukan-ka 55-eri metai, kai Sovietų Sąjunga, šurkščiai pažeidusi tarptautines sutartis su Lietuvos Respublika, įvykdė agresiją ir Lietuvą okupavo. Po metų, 1941 m. birželio 14 d., tauta patyrė ir žiaurios genocido pradžią. 1944 m. SSRS atnaujino ir iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo tęsė Lietuvos okupaciją bei genocidą. Ištisą dešimtmetį tauta ginklu

priešinosi okupantui ir sudejo tūkstančius žmonių aukų.

1993 m. rugpjūčio 31 d. okupacinė kariuomenė pagaliau pasitraukė iš Lietuvos, tačiau okupacijos metų genocidas dar tebelaukia teismo įvertinimo. Lietuvos piliečiams ir valstybei padaryta žala tebėra neatlyginta, o prievarta primestos santvarkos palikimas tebeslegia mūsų visuomenę.

Prieš 55-erius metus SSRS pradėta Lietuvos okupacija ir jos metu patirtos netektys įpareigoja mus siekti patikimų Lietuvos saugumo garantijų. Tokia alternatyvos neturinti garantija krikščionys demokratų laiko Lietuvos narystę NATO. Mes tikime, kad šiais metais NATO priims sprendimus, suteikiančius Lietuvai ir kitoms Vidurio Europos valstybėms realias galimybes pasiekti šį tikslą.

Prezidentas įžvelgia trūkumų Pilietybės įstatymo projekte

Vilnius, birželio 5 d. (Elta) — Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko žodžiais, Lietuvos Pilietybės įstatyme vis dar galima aptikti sąvokų, kurias skirtingai vertina teisininkai, eiliniai piliečiai ir užsienio lietuviai.

Birželio 5 d. kalbėdamas reguliariame savo pasikalbėjime per Lietuvos radiją, prezidentas sakė, kad Lietuvos piliečiams turi būti pripažinti visi užsienyje gyvenantys lietuviai, jų vaikai ir vaikaičiai, nepaisant to, kada ir kokiomis aplinkybėmis jie buvo iš Lietuvos išvykę, kokiame krašte jie begyventų ir kokios valstybės pilietybę būtų rėję. Pasak prezidento tokia nuostata išryškėjo visą praėjusią savaitę vykusiuose Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymo pataisų projektui rengti komisijos posėdžiuose.

Šią komisiją prezidentas sudarė savo dekretu vasario 1 dieną. Septyniolikos narių komisijoje yra Užsienio reikalų ir Teisingumo ministerijų, Prezidentūros pareigūnai, Seimo nariai, taip pat užsienio lietuviai iš Australijos, Kanados, Vokietijos, Rusijos ir JAV.

Jau vasario mėnesį komisijos nariai pradėjo paštu siųsti savo siūlymus, kurie visi buvo sukaupiti ir pateikti kiekvienam įminėtą susitikimą atvykusiam jos nariui. Visi komisijos siūlymai bei nutarimai artimiausiu metu bus surašyti į protokolus ir pateikti teisininkams patikrinti. Vasaros pabaigoje komisija vėl susirinks ir balsuos už galutinius sprendimus, kurie

iki rugsėjo 1 d. turi būti pateikti prezidentui.

Algirdo Brazausko teigimu, komisijai priklausančias užsienio lietuviai nurodo, kad Pilietybės įstatyme apibrėžta „atstatymo“ sąvoka esanti neteisinga, nes pilietybė jiems nebuvo atimta, todėl ir atstatyti jos nėra reikalo. Tačiau šiuo atveju susiduriame su kita problema, sako prezidentas. Norėdami išduoti pilietybę irodantį pasą, mūsų šalies teisininkai turi gauti atitinkamus dokumentus, kurių rasti ne visada pavyksta, sakė prezidentas. Jis taip pat pažymėjo, kad šio įstatymo nuostatas dar reikėtų suderinti su tarptautiniais dokumentais.

Pasak A. Brazausko, užsienio lietuviai teigia, kad piliečiai negali būti skirstomi ir dvi kategorijas — čia turima omenyje tai, kad visos piliečių teisės būtų lygios ir neturėtų būti skirtumų dėl nuosavybės, mat dabar gyvenantieji Lietuvoje turi teisę į Lietuvą esanti nekilnojamoji turtą, o gyvenantieji už jos ribų — neturi.

Lietuvos prezidentas įstatyme įžvelgia dar vieną trūkumą — jame nurodyta, kad Lietuvos pilietybę gali įgyti lietuvių kilmės žmonės, tačiau nekalbama apie kitų tautybių asmenis, iš Lietuvos išvykusius dėl įvairių aplinkybių.

Teisininkai ir įstatymų leidėjai „pasitraukusiais“ vadina išvykusius į Vakarų valstybes asmenis, tačiau ir jų gretas neįtraukia buvusiose Sovietų Sąjungos respublikose apsigyvenusių asmenų, o su tuo, prezidento A. Brazausko nuomone, negalima sutikti, nes nepriklausomų Valstybių Sandraugos ir Baltijos šalyse gyvenantys žmonės taip pat turėtų būti vadinami pasitraukusiais.

KALENDORIUS

Birželio 14 d.: Rufinas, Valerijus, Bazilijus, Digna, Alka, Almina. 1941 m. pradėti masiniai lietuvių tremimai į Sibirą. JAV Vėliavų diena.

Birželio 15 d.: Vitas, Jolanta, Tanvilas, Bergailė. Lietuvos Gedulo ir Vilties diena. 1940 m. Sovietų Sąjunga okupuoja Lietuvą.



SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ČIKAGOS TUNTŲ 'DŽIAMBORĖ 95'

1995 m. birželio 3 ir 4 d. daugiau negu 185 skautai, skautės, ir vadovai, es patogiaj isikūrė dr. Leono ir Irenos Kriauciūnų ūkyje, Lemonte. Dalyvavo arti 150 skautų ir skautėjų iš „Aušros Vartų“, „Kernavės“, „Neringos“ ir „Lituanicos“ tuntų. Gaila, kad penktadienį dėl audringo oro vyresni skautai ir skautės negalėjo pradėti įsikūrimo ir programos.

Šeštadienį vyko dvi skirtingos programos. Viena jaunesniems skautams, ems, kurių dauguma pirmą kartą nakvojo palapinėse be tėvų. Tai mūsų vilkiukai, paukštytės, bebrukai ir ūdrytės. Kiek džiaugsmo, klyksmo ir energijos. Ši programa buvo įvairi – žaidimai, dainavimas, gamtamokslis, karatė, kelio ženklai ir rankdarbiai. Antroji programa buvo pritaikyta skautams ir skautėms, tiek žemes, tiek jūros. Čia varžėsi 7 draugovės ir laivai – „Geležinio Vilko“, „Grazinos“, „Juodkrantės“, „Mirgos“, „Perkūno“, „Šarūno“ ir „Šešupės“. Jie visi mokėsi, varžėsi ir dalyvavo skautiškuose žaidimuose. Varžybose (dėl nedidelio skautiškų skaičiaus) buvo susijungusios „Grazinos“ ir „Mirgos“ draugovių sesės.

Varžybas stebėjo ir vertino skautininkės Dalia Trakienė, Laimutė Rupinskienė ir Vilgailė Lendraitienė, ir skautininkai Marius Naris ir Kęstutis Jecius, LSS Tarybos pirmosios pirmininkas. Varžybų apimančių stovyklavietės

įrengimą, vieneto skautišką dvasią, bendradarbiavimą, drausmę, tvarką ir švarą, neaplenkiant uniformų, pirmą vietą laimėjo „Šarūno“ laivas. Antra vieta atiteko „Grazinos“/„Mirgos“ draugovėms. „Šešupės“ draugovė pasitenkino trečiaja vieta, o „Juodkrantės“ laivui liko ketvirtoji vieta. Visi laimėtojai sekmdienio rytą buvo atitinkamai atžymėti ir apdovanoti. DŽIAMBORĖ sumaniai viršininkavo ir sklandžiai pravedė programas skautininkas Romas Rupinskas, talkinamas gabių ir rūpestingų vadovų.

Šią „DŽIAMBORĖ 95“, kad ir neilga, reikia laikyti pasisekusia. Skautininko Vytauto Januško drąsi idėja tapo tradicija, kuria reikia tęsti ne tik Čikagos/Lemonto apylinkėse, bet igyvendinti ir kituose lietuvių skautų telkiniuose. Brolis Januškis sekmdienį buvo atitinkamai pagerbtas ir „apdovanotas“ sunkia dovana.

Čikagos/Lemonto skautai, skautės ir jų vadovai, es, o taip pat ir Lietuvių Skautų sąjungos vadovybė yra dėkingi dr. Leonui ir Irenai Kriauciūnams už svetingumą ir vaišingumą. Šie du lietuviškam jaunimui pasiūlytą asmenys ne tik priėmė savo ūkyje, bet vaišino ir kava su pyragais. Ponia Kriauciūnienė, ačiū už tą kavą, kurią blizgančiame inde nešiojote per rymėčių rasą.

Brolis Kęstutis

CLEVELANDO SKAUTIJOS SUEIGA GAMTOJE

Pirmadienį, birželio 5 d. pavarai, Clevelando „Neringos“ ir „Pilėnų“ tuntų sesės ir broliai suvažiavo North Chagrin Papijo Giraiten. Gamta yra skautiškų ir skautėjų mėgiama – ten žaista, begiota pievomis ir giraitėmis. Skirtu laiku visi subėgo sueigon.

„Neringos“ tunte Lina Gudekaitė, Evelina Masiulevičiūtė ir Kristina Stankutė davė skautės įžodį ir pasipuošė geltonais kaklaryšiais, o Milda Masiulevičiūtė davė jaunesniosios skautės įžodį ir įsigijo raudoną kaklaryšį. „Pilėnų“ tunte Andrius Hudgins davė vilkiuko įžodį ir gavo raudoną kaklaryšį. Vadovai ir tėveliai rišo įžodį davusiems tradicinius mazgečius.

„Neringos“ tunte sesės veiklos metais turėjo visokias varžybas. Pavyzdingos skilties

vardą pelnė „Liepsnelės“. Nida Hallal tapo pavyzdingiausia tunto skaute. Nei vienos sueigos nepraleidusios sesės buvo Nida Hallal, Janė Klimaitė ir Lina Beržinskaitė. Jaunesniųjų „Liepsnelių“ skiltininkė tapo Nijolė Pollok, o liepsnelė Kristina Petraitytė tapo jaunesniąja skaute kandidate.

„Neringos“ tuntas sveikino visas seses už pažangą, padėjo vadovėms už jų darbštumą ir Dvasios vadovui kun. Gediminui Kijauskui už globą.

Lauželį pravedė sesė Virginija. Vėl skambėjo giraitėje skautiškos dainos ir svečiai gėrėjos vaidinimėliu. Su tradicine – „Ateina naktis“... grįžo girion ramuma. O skautų draugai – meškenai subėgo iš tankumynų stebėti skautiškų pokštus.

Brolis Gerardas



Vyr. skautė Elytė Žukauskaitė, viena iš skiltininkų kursų instruktorių, klausytojus supažindina su skiltininko, es pareigų reikalavimais.

Nuotr. Gintaro Plačo



Philadelphijos „Laisvės Varpo“ vietininkijos iškilmingoje sueigoje įžodį davė broliai. Iš k. – skauto įžodį davė – Kovas Juška, Aidas Gedeika, jūrų jaunio įžodį davė Rimas Gulbinas, skauto įžodį – Andrius Viliamas ir Antanas Kasinskas.

Nuotr. Audronės Gulbinienės

TAIP REIKIA

Vienas svarbių įvykių skauto gyvenime yra stovykla. Senas posakis byloja, kad skautas rengiasi 50 savaitių, kad stovyklauti dvi savaites. Stovykloje labai išryškėja skautų šeštas įstatas: „skautas yra gamtos draugas“. Jis sužino, kad gamta nėra jo tarnaitė, bet tik draugė, o gal net ponija. Ar nebus tik skautai pirmieji, kurie atkreipė dėmesį į pagarbą gamtai. Stovykloje skautas išmoks ta bendrauti su gamta.

Skautamokslis moko, kaip reikia elgtis gamtoje. O svarbiausia: pastovyklavęs palik gamtą kokią radai, ar gal net geriau.

Labai daug nusiskundimų girdima apie prižiūklintus pajūrius, priterštus parkus, kada lankytojai beatodairiai primeto šiukšlių ir palieką. Ir kam ta įžanga? Ogi todėl, kad buvo malonu išgirsti apie skautus, kurie tikrai vykdė skautiškų įstatų ir pagarbą elgesi su gamta. Besikalbant su dr. Leonu Kriauciūnu, kurio sodyboje Lemont, IL, vyko Čikagos skautų džiamborė, teko išgirsti malonius atsiliepimus. Irena Kriauciūnienė sakė, kad džiamborės ašaras spaudė toks gražus skautukų būrys. O susirinko arti 180. Išvažiavus niekas nepastebėtų, kad ten buvo bent vienas. Viskas buvo gražiausiai sutvarkyta. Nerastas skautų įstatas buvo įvykdytas: palik stovyklavietę taip, kaip radai, o gal net geriau.

Gal net geriau! Čia atėjo mintis. Kadangi Kriauciūnai sakė, kad mielai priimtų skautus ir kitais metais tai gal palikti stovyklavietę geresnę. Pasodinti vieną kitą medelį. Vietos yra. Ir tų medelių lapai šlamės: „čia buvo skautai, čia buvo skautai“. Žinoma, gal reikėtų atsiklausti šeiminių kokių medžių jie mėgsta. Aš manau, kad klevus. Klevas gražus ir naudingas. Pavasarį varvina sulą. Pavasario stovykloje vietoje Coca cola galima būtų sulą gerti.

Gaila, nebuvau toje džiamborėje ir nežinau visų vadovų, kurie užsitarė padėkoti ir pagyrimo. Žinau tik, kad vadovavo s. Romas Rupinskas. Tai seno medžio atžala ir labai didžiulioji, kad priklausau tam sambūriui, kuriuos giria. Gal ir man kas nors nukris.

vs Vladas Vijeikis

MANO ŠEIMOS KELIONĖ IS LIETUVOS Į UŽSIENĮ

Ar jau nutarei laimėti šį rašinių konkursą? Kodėl ne? Gal tavęs neparagino tavo vadovas, -ė? Jei ne, tai laikas pradėti.

Konkursas baigiasi 1995 m. spalio 8 d. Rašinius siųsti: s.fil. Ramunė Lukienei, 2900 W. 100th Place, Evergreen Park, IL 60642.

DANUTĖ STOVYKLAUJA NIJOLĖ JANKUTĖ

APIE ŽVĖRIS IR MEDŽIUS

Pavasaris Danutei buvo ilgas. Ji laukė stovyklos, o tos dienos kaip tyčia slinko, lyg sliekai. Buvo jau šilta ir gražu. Vaikai važinėjo dviračiais, gatvėse skambėjo ledų pardavėjo varpeliai, ir Danutė tingėjo mokytis. Nelabai, bet gera truputiuką...

Pagaliau atėjo atostogos. Ir pagaliau tėtė užrašė Danutę į stovyklą. Nuo tada Danutė pradėjo sukinėti aplink kalendorių, juodu pieštuku užbraukdama praėjusias dienas.

– Tėtė, mama! – sukliko ji vieną vakarą, net abu tėvai krūptelėjo, – žiūrėkit! Tik savaitė beliko! Tik savaitė iki stovyklos! Ir ta savaitė buvo neapsakytai linksma: tėtė nupirko Danutę miegmaišį ir stovyklinę lovutę, o mama padėjo jai į lagaminą susikrauti drabužėlius. Miegmaišį Danutė tuoj pat išbandė.

– Tėtė, žiūrėk! – kikenė ji, įsilindusi į maišą, – aš meška Lepečka, o čia mano urvas!

Ir Danutė taip baisiai sumaurėjo, kad jos mažasis brolukas Vidutis nusigando ir rėkdamas apvirto.

– Tu meška! Netikėlė! – pasakė Danutei tėtė, keldamas Vidutį. Bet nei Vidutis, nei tėtė nepykė.

Kas gi galėjo šiuo metu ant Danutės pykti? Ji buvo tokia gera ir tokia paklusni, kaip niekad. Apie stovyklą ji kalbėjo ir dainavo nuo ryto iki vakaro.



Danutė rodo tėveliams kalendorių, džiangdamasi, kad iki stovyklos nedaug dienų beliko.

Ilustracija iš Nijolės Jankutės „Danutė“ stovyklauja. Piešinys Felicijos D. Prekerytės

Net naktį mama girdėjo ją per miegus kalbant apie mišką.

– Tėtė, – nesiliovė klausinėti Danutę, – ar tame miške gyvena meškos? O vilkai?

– Ne, dukrele.

– Tai liūtai? – pasipurtė Danutė.

– Ne. Liūtai gyvena Afrikoje.

– Tai gal ten bus tigrai? – Danutės akys plėtėsi iš baimės ir įdomumo.

– Irgi ne. Tigrai gyvena Indijoje. Bet tame miške tu tikrai pamatysi kiškių, gal stirnų, ir daug visokių paukščių.

– O medžiai? Tėtė, tėtė klausyk! Kokie medžiai auga miške?

– Ten, kur jūs stovyklautis auga ąžuolai. ąžuolynas.

– O! ąžuolynas? ąžuolynas! – kartojo, ant vienos kojos strėkiodama, Danutė, – aš važiuoju stovyklauti, stovyklauti! Aš važiuoju į svečius pas medžius, pas medžius!

(Bus daugiau)

MIELOS PAUKŠTYTĖS IR ŪDRYTĖS

Ar jūs jau ruošiatės stovyklai? Kaip matote, sesės Nijolės Jankutės Danutė, kurios pasiruošimų stovyklavimui antra skyrelį spausdiname šioje „Skautybės kelio“ laidoje, jau baigia pasiruošti. Raginame jus visas, bet perskaicius išsikirti ir į sasiuvinį susiklijuoti čia spausdinamus Danutės nuotykius, o kitoje sasiuvinio dalyje surašyti

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LSS STOVYKLOS

Birželio 17-25 d. – Detroito lietuvių skautijos stovykla Dainavoje.

Liepos 5-17 d. – Ramiojo vandenyno rajono stovykla „Rambynio“ stovyklavietėje, Californijoje.

Liepos 22- rugpjūčio 5 d. – JAV Vidurio rajono skautijos „Miško aidai“ stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan.

savo lūkesčius, papasakoti pasirošimus ir paskui – nuotykius stovykloje. Vasaros pabaigoje turėsite gražią knygėlę, kuria parodėle galėsite ir kitiems leisti pasidžiaugti. O gal ir jūsų nuotykių bus spausdinami laikraštyje, taip, kaip ir sesės Nijolės Danutės. Tada visos įsigysite rašytojos specialybę.

Liepos 29- rugpjūčio 6 d. – Europos rajono stovykla „Lietuvių sodyboje“, Headley Park, Anglijoje.

Liepos 30- rugpjūčio 12 d. – LSS Kanados rajono stovykla „Romuvos“ stovyklavietėje netoli Toronto.

Rugpjūčio 12-20 d. – LSS Atlanto rajono stovykla Camp Resolute, Bolton, MA.

Jaunų skautų šeimų stovykla Rako stovyklavietėje vyks nuo liepos 22 d. iki rugpjūčio 5 d. Visos jaunos šeimos kviečiamos; tėveliai su vaikais nuo maždaug 1 iki 7 metų.

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė: vidaus ir kraujotakos ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas. Prima „Medicare Assignment“. Sumokama po vizito.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9999 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIČIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12-4 v.p.p., penkd. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p. Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Į MARKULIO — „ERELIO“ PINKLES

HENRIKAS KUDREIKIS

Septyniolikmetės moksleivės atsiminimai

Lietuvoje daug kas sako, kad gulago atsiminimų jau per daug. Buvęs „raudonasis elementas“ jų nekenčia iš tolo. Man atrodo, kad kiekvienas jų yra nauja žiauraus gyvenimo drama, istorija, kuri skiriasi pergyvenimais ir aplinkybėmis.

Razalija Preibytė-Valiūnienė 1947 m. buvo tik septyniolikmetė gimnazistė, poetė, sportininkė. Drama prasidėjo, kai enkavedistai pradėjo šukuoti artimą Šateikių mišką. Iš apsupimo bėgantį būrio vadą Juozą Karborskį — „Papartį“ bolševikai nušovė, Rozalijos brolių Stasį, buvusį žemaičių pulkų karį, dabar partizaną, pagavo sužeistą. Karborskio lavoną atvilkę, priėję prie arklio, imetė į bombos išraustą duobę. Tamsią naktį ginklo draugai jo lavoną perlaidojo Ginteliškio kapinėse.

Apylinkėje gyventi pasidarė „karšta“, pasipletė nėra kur, nes niekas nepriėmė. Partizanas brolis Adolfas — „Jonaitis“ patarė Rozalijai kartu su juo važiuoti į Vilnių. Ten priglaukus ir ji galės kartu dalyvauti pogrindyje. Iš Lieplaukės „toteles“, vietinių enkavedistų striub neatpažinti, jie išvyko Vilniun. Vėliau paaiškėjo, kad brolis Adolfas jau buvo patekęs į NKVD pinkles. Abu įsmuko tiesiai į smako nasrus.

Vilniaus BDPS vadas buvo Vilniaus universiteto Anatomijos katedros vedėjas NKVD agentas Juozas Markulis, slapyvardis „Erelis“. Jau 1947 m. daug partizanų apygardų išsivyravo Markulio išdavystę, bet žemaičių partizanai to dar nežinojo. Jie ryšį su Vilniumi laikė patikimu. Rozalijos brolis Adolfas, gavęs iš Markulio padirbtą pasą, nuosirdžiai ryšininkavo Vilniaus ir žemaitijos partizanams.

Traukinys atvyko į Vilnių su temus. Su mažu ryšulėliu ir pirmuoju savo eilėraščių sąsiuvinium Rozalija su broliu pasiekė Žvėryno rajono pakraščius. Susipažino su būsimais šeimininkais — Vytur ir Ada Krutkais. Rozalija iš karto įtarė, kad pavardės netikros. Čia sukinėjosi būriai įvairių žmonių, viena vadino „dėde Jonu“, kita „profesoriumi“. Rozalija kažkaip nujautė, kad naujieji ją supantys žmonės neįsijungs nenuslepiančiam šaltį širdyje. Net kilo jai abejonė, ar iš tikrųjų jie visi dirbo tautos laisvei?

Viena diena šeimininkas Krutkis lengva mašina atvežė du Aukštaitijos srities partizanų vadus. Vieną vadino Žalgiriu, kitą — Žaliaduoniu. Rozalija pabudo vidurnaktį ir prie lango pamatė kareivių būrį su auto-

matais rankose. Staiga jie įsiveržė į svečių iš Aukštaitijos kambarį ir sušuko: „ruki verch“ (rankas aukštyn), pasigirdo automato serija ir riksmas, dūžtančio lango žvangesys. Svečiai, vienas sužeistas, pabėgo. Arėštavo (neva) šeimininką Krutkį. Bet Rozalijai pasirodė keista, kad, atsisveikindama su vyru, žmona pradėjo juoktis. Rozalijos neareštavo. Tai buvo tik jų laikinas manevras.

Prasidėjo Rozalijos bėdos, liko be buto. Teko naktį praleisti po suolu bažnyčioje. Bijoj, kad iš žemaitijos grįžęs brolis pakliūs į NKVD spąstus. Raudonųjų agentas atvedė ją atgal į tą patį Krutkių butą. Vis lankėsi būriai partizanų, vadų ir ryšininkų. Nenujaušdami jau visi dirbo KGB žinyboje. Ryšininkus globojo prof. Markulis. Jo padėjėjas, slapyvardis Algimantas, atrodė, kilęs iš Panevėžio apskritys, Rozalimo apylinkės. Kartu dalyvavo po karo žemaitijoje partizanavęs Algimanto adjutantas — „Vincas“. Retkarčiais pasirodydavo Aleksas Augulis — „Profesorius“ ir Edmondas Lenkauskas, skudiškis iš Puodkelių kaimo. Tai jau žemesnio rango KGB operatyviniai agentai. Rozalijai pavadė daug kartų atlikti ryšininkės pareigas. Bet ji jau pradėjo susigaudyti, kad kažkas ne taip.

Rozalija rašo: „Tą naktį giliai įmigau ir sapnavau, kad bėgu pakalnėn prie Neries ir, staiga, po kojomis — bedugnė. Krentu į ją, kojas kažkas aštrus bado. Nubudau išsigandusi“.

Tą naktį rusai persėvė bebėgantį partizaną Vacį Rediką. Rozalija bandė pabėgti, bet rusai šovė, atrodė, ne tiesiai į ją. Arėštavo. Sapnas išsipildė labai greitai.

Rozalija tvankiuose ir drėgnuose Vilniaus saugumo požemiuose. Tardė nepaprastai žiaurus tamsiaveidis KGB papulkininkis, žydas Vaser. Kiti tardytojai — lietuviai ar rusai nebuvo geresni. Mušdavo par galvą. Kankinimai tęsėsi kelius mėnesius. Parašė pirmą eilėraštį nelaisvėje.

Naujųjų, 1949 m., proga tremtis į Komiją, kur labai šalta, kur siaučia didelės pūgos. Rozalija pasiekė garsiąją Intą.

Sunkūs darbai miške. Rozalija nepamiršo poezijos ir maldos. Ji būryje lietuvių: partizanų ryšininkų, slaptų ateitininkų, Lietuvos patriočių gimnazijoje ir universitete.

1955 m. grįžo Lietuvon. Bet tik laikinai, nes Sibire prasidėjo draugystė su Algimantu Valiūnu, kurio okupantai nepaleido. Rozalija grįžo ir ištėkėjo, laimant lietuviui kunigui.

1995 m. „Metų“ Nr. 2 rašytojas Jonas Aputis: „Mūsų tautos ir valstybės istoriją gausiai

VLIKO RYŠIAI SU AMERIKOS VALDŽIA POKARIO METAIS

JUOZAS VITĖNAS

(Pabaiga)

Pasirinkimas VLIKą partneriu — klaida

Pateikęs faktus apie Amerikos valdžios agentūros bendradarbiavimą su VLIKu, memorandum autorius leidžiasi į kritiką. Anot jo, agentūra padarė klaidą, pasirinkdama partneriu politinių pabėgėlių komitetą, kaip „veiksmingą lietuvių tautos politinės valios reiškėją“. Memorandumo autoriaus teigimu, „kai šalis yra okupuota, kiekviena laisva organizacija ar individas turi teisę pasisakyti už pavergtos šalies laisvę ir niekas pagrįstai negali nepripažinti, kad toks pasisakymas yra tautos valios išraiška“.

Tai tiesa tik ta prasme, jei toks individas kalba savo vardu. Bet jei jis be jokių įgaliojimų skelbiąs reikiąs tautos valią, gali kilti klausimas dėl jo psichinio stovio. Organizacijos taip pat gali kalbėti tik savo narių vardu, ir, žinoma, juo didesnė organizacija ar jų grupė, tuo labiau jos atspindi tautos valią.

Kaip žinoma, VLIKas 1943 m. Lietuvoje buvo įsteigtas visu tuo metu pogrindyje veikusių politinių grupių liaisvų susitarimu. Tokiu būdu jis rėmėsi visuotiniu žmonių pritarimu ir turėjo visišką teisę reikšti pavergtos tautos valią. Šios teisės niekas jam neginčijo.

1945 m. VLIKui atsikūrus Vakarų Vokietijoje, šia jo teise teisingai apibūdino jo pirmininkas S. Kairys: „Atkurtojo VLIKo stiprybė buvo žinoma, kad namie jis, atstovaudamas kovojančiai tautai, veikė visišką tautos pasitikėjimą. Užsienyje jis pradėjo vadovautis tuo jam namie pareikštu pasitikėjimu ypač, kad nemaža dalimi atkurtojo VLIKą sudarė tie patys Lietuvos VLIKo buvę asmenys“.

Taigi, Amerikos valdžios agentūra nepadarė klaidos, pasirinkdama VLIKą, kaip

rekonstravo, atkūrė tremtinių, kalinių atsiminimai, kartais gauti aukšto literatūrinio lygio. Šie septyniolikmetės, patekusios į gulago baisias girnas, atsiminimai kaip tik tokio lygio. Rozalijos sunkios dienos aprašytos idomiai ir sklandžia kalba, pajavrintos jos slaptai kurta poezija, Graži patriotiška žemaičių šeima pakliuvo į okupantų rankas: tėvas Kazimieras, suimtas, dingo Klaipėdos kalėjime, kapas nežinomas, brolis Stasys, partizanas, dingo Sibire, Rozalija ir sesuo Sibire.

Vienas mažas knygos minušas — rusiški sakiniai neišversiti lietuvių kalbon. Rozalija Preibytė-Valiūnienė. „Ir aš ten buvau“. Leidykla „Vyturys“, Vilnius, 1992.

„veiksmingą lietuvių tautos politinės valios reiškėją“ ir partnerį minėtiems uždaviniams atlikti. Visa nelaimė buvo ta, kad 1953 ir 1955 m. VLIKas suskilo.

Memorandumo autorius taip pat laiko klaida tai, kad Amerikos valdžios agentūros susitarimas su VLIKu buvo pateiktas, kaip „būsimų tarpvalstybinių santykių užuomazga“, ir dėl to kai kurie VLIKo nariai ėmė save laikyti nariais „Lietuvos vyriausybės“, kurią Jungtinės Valstijos arba jų agentūros pripažįsta.

Tačiau Amerikos pareigūnai turėjo žinoti, kad VLIKo veikėjai, ką tik atsidūrę Vakarų Vokietijoje, galvojo apie Lietuvos egzistines vyriausybės sudarymą. Jau 1946 m. Berne, Šveicarijoje, VLIKo konferencijoje buvo nutarta sudaryti tokį organą, kuris vykdytų vyriausybės funkcijas pagal 1922 m. konstituciją, ir ji pavadinti VLIKo vykdomąja taryba. Pirmajam bandymui nepavykus, tokia taryba buvo sudaryta 1947 m., o metais po to Baden Badeno, Vokietijoje, įvykusioje VLIKo konferencijoje, kurioje dalyvavo ir iš Lietuvos atvykęs partizanų veikėjas J. Lukša, buvo sutarta, kad „Kovai už Lietuvos laisvę vadovauja... užsienyje Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir jo Vykdomoji Taryba, esamosios sąlygomis dirbanti kaip Lietuvos vyriausybė“.

Tokia VLIKo Vykdomoji taryba Vakarų Vokietijoje veikė iki 1964 m. spalio mėn., kada ji persikėlė į New Yorką, po 1963 m. įvykusio VLIKo grupių apjungimo. Pagal 1964 m. priimtą VLIKo statutą (įstatus), VLIKo Vykdomoji taryba jau nebevaizdavo Lietuvos egzistines vyriausybės.

VLIKas ir diplomatinė tarnyba

Memorandumo autorius aiškina, kad Amerikos valdžios agentūra nusizengė Amerikos oficialiai politikai, pasirinkdama bendradarbiavimui VLIKą, o ne oficialų ir pripažintą Lietuvos diplomatinį atstovą Vašingtone, ar net Lietuvos diplomatinės tarnybos vadovą Romoje.

Tačiau, kaip yra žinoma, diplomatiniai atstovai nėra savarankiški pareigūnai. Juos skiria šalies prezidentas ir jie jam yra atsakingi. Todėl, Lietuvai netekus nepriklausomybės ir neturint net egzistines vyriausybės, diplomatiniai atstovai tapo „pareigūnais be viršininko“.

„SAULUTĖ“, LIETUVOS VAIKŲ GLOBOS BŪRELIS

419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089

A.A. SIMO PAULIAUS

artimiesiems reikią užuojautą ir dėkoja už \$1,780 suaukottus padėti našlaičiams, vaikams su negalia ir daugiavaikėms šeimoms:

M. ir R. Povilaitis \$30, G. Herzog \$50, D. ir A. Ansevičius \$25, T. ir A. Lesnias \$50, I. Meilė \$25, D. ir A. Vitkus \$25, G. ir R. Rimkus \$25, R. ir J. Butkus \$40, B. Kasakaitis \$50, F. ir S. Žymantas \$50, S. ir V. Maskowicz \$30, N. Martinaitis \$40, R. ir T. Rudaitis \$25, N. ir R. Banyš \$50, G. ir P. Naris \$20, M. ir J. Utz \$25, K. Lietuvninkas \$25, B. ir J. Lintakas \$20, D. ir A. Kurkulis \$40, I. ir P. Jurkus \$30, M. Kareckas \$100, G. ir J. Gražys \$250, G. ir P. Žumbakis \$100, C. Olejko \$25, B. Fuller \$50, G. ir F. Randazzo \$25, V. ir A. Reitneris \$25, V. ir A. Andriulis \$50, R. ir A. Vaitkai bendradarbių suaukottus \$80, Harza Co. \$50, J. ir V. Lendraitis \$25, H. ir J. Hasen \$10, V. Bulika \$25, B. Mikulakis \$20, B. ir V. Motušas \$20, T. ir R. Chiapetta \$20, A. Valienė \$25, G. Čepaitis \$25, B. Užsienis \$50, B. ir R. Kronas \$20, D. Garbonkienė \$15, Mr. & Mrs. Mikulajauskas \$10, anoniminiai \$15, anoniminiai \$20, anoniminiai \$50.

ko“ ir virto tik okupuotos valstybės simboliais, kurių tolimesnis buvimas priklausė nuo malonės tos valstybės, kuriai jie buvo paskirti. Jie neturėjo ne tik įgaliojimo priimti kokių įsipareigojimų, bet ir priemonių jiems vykdyti. Todėl suprantama, kodėl Amerikos valdžios agentūra pasirinko VLIKą, o ne diplomatinį atstovą.

Toliau memorandumė rašoma, kad Amerikos valdžios agentūra „dėjo dideles pastangas suvienyti, bent jau šios vienos užduoties vykdymui, VLIKą su Lietuvos diplomatine tarnyba, o taip pat ir kitas VLIKui nepriklausančias grupes“. Tai nepavykus, anot memorandumo, „Vyriausybės agentūra ieško naujų būdų pratęsti šiuo metu arba visiškai, arba dalinai sustabdytą operaciją. Vienas iš numatomų būdų yra penkių asmenų išrinkimas į „politikos komitetą“, pakeisiantį VLIKą aptariamoje veikloje“.

Taigi memorandumė kalbama apie numatomą komitetą, tačiau yra žinoma, kad tokio pobūdžio komitetas 1951 m. buvo sudarytas Lietuvos nepaprasto pasiuntinio ir pilnateisio ministro P. Žadeikio susitarimu su VLIKu. Pradžioje jis buvo pavadintas „Patariamąja lietuvių grupe“, o 1952 m. — „Lietuvos Laisvės komitetu“. Jį sudarė aštuoni asmenys iš įvairių grupių.

Jei memorandumas buvo parašytas 1956-1957 m., tad neaišku, kodėl jame kalbama tik apie tokio komiteto sudarymą. Jei jo autorius to nežinojo ar pamiršo, todėl vien dėl to memorandumas galėjo būti atmetas ir atsidurti autoriaus stalčiuje.

Tokio likimo memorandumas galėjo susilaukti ir dėl ilgo aiškinimo tokių sąvaimų suprantamų nuostatų, kaip kad „tik atitinkami JAV Vyriausybės darbuotojai tėra kompetentingi spręsti apie šio bendradarbiavimo pobūdį ir mastus“, kad „Jungtinių Valstijų vyriausybei priklausio spręsti, kokie yra ir kokie nėra Jungtinių Valstijų interesai“... „kieno ir kokia pagalba naudinga Jungtinėms Valstijoms“ ir t.t.

Pagaliau, jog šis memorandumas buvo atmetas, rodo ir faktas, kad jis buvo klasifikuotas kaip slaptas, bet pateko į tarnautojų stalčių, kur slapti dokumentai nelaikomi, bet yra padedami į užrakintas spintas ir ne kiekvienam prieinami. Todėl „Akiračiai“ šį memorandumą perversino, pavadindami jį „Išsivijos politiniai veiksniai Amerikos pareigūnų akimis“. Be to, jis nėra „nepasiekiamas dokumentas“, kaip straipsnyje vadinamas, nes jis, kaip be datos ir pareigūno pavardės, niekada nebuvo oficialus Amerikos valdžios dokumentas.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS
Patamauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAICIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3071
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

CONDO FOR SALE
Oak Lawn, IL, Parkside Estates, by owner.
2 bedrm; 2 bath; 2nd fl. 4129 W. 98 St.
Asking \$107,000. By appt. only.
Tel. 708-448-5731

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai; garantuoti ir sažiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

NERINGA
BOX 155C RDF #4
W. Brattleboro, VT 05301



LIETUVIŲ KALBA
liepos 9-29 d. Vaikams 7-16 metų
liepos 23 METINĖ GEGUŽINĖ—PUTNAME
liepos 23-29 d. programa ypač vyr. iki 17 m.
rugp. 6-13 d. Šeimoms su vaikučiais

ANGLŲ KALBA-LIETUVIŲ kilmės
liepos 30-rugp 6 d. vaikams 7-16 m.
rugp. 16-20 d. Šeimoms su vaikučiais

INFORMACIJAI:
NERINGA, 600 Liberty Hwy, Putnam, Ct 06260
Tel.: 203-928-7955

DRAUGE GAUNAMI ANGLŲ KALBA LEIDINIAI

BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	\$12.00
ČIURLIONIS: PAINTER AND COMPOSER. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
HELL IN ICE. Sibiran tremtinės dienoraštis. Onutė Garbštienė. 255 psl.	\$13.00
SVETUR OR AWAY FROM HOME. L. R. Fike. 419 psl.	\$17.95
LITHUANIAN SELF-TOUGHT. M. INKĖNIENĖ. 154 psl.	\$4.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. B. Končius. 142 psl.	\$5.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. Josephine Daužvardis. 127 psl.	\$7.00
LITHUANIAN COOKERY. Iz. Sinkėvičiūtė. 326 psl.	\$15.00
THE PROVIDENTIAL PATH. Venerable Servant of God Archb. George Matulaitis. Fr. Victor Rimšelis. MIC. 56 psl.	\$1.00
LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRACY. Alg. Kasulaitis. 244 psl.	\$15.00
A COLLECTION OF SHORT STORIES. By Vyt. F. Beliajus. 100 psl.	\$5.00
EASY WAY TO LITHUANIAN. Vad. ir 6 kasetės mokytis lietuvių kalbą.	\$50.00
THE AGONY. A literary approach to history. Jurgis Gilauda. 288 psl.	\$12.00
LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO. Ant. J. Van Reenan. 329 psl.	\$25.00
THE BALTIC CRUSADE. William Urban. 386 psl.	\$38.50
ENGLISH-LITH. DICTIONARY. Baravykas. 590 psl.	\$15.00
MAP OF LITHUANIA — 25 x 35", color	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakotojai prideda pašto ir išlaidų apmokėjimui.

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and **VILNIUS, LITHUANIA**. Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.



New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.



A.A. IRENOS PEMKUVIENĖS MIRTIES METINĖS

Sakoma, kad laikas gydo visokias žaizdas. Tai tiesa. Betgi taip pat tiesa, kad vienas žaizdoms užgyti užtenka trumpo laiko, kitoms ilgesnio, o kai kurios labai sunkiai arba visai negyja. Prie pastarųjų žaizdų priklauso artimiesiems mylimo asmens mirtis, ypač, jei mirtis pasiima žmogų per anksti, dar galėjusį pasidžiaugti gyvenimu ir savo darbo vaisiais.

Per anksti mirė ir a.a. Irena Lozaitytė Pemkuvienė, tik ką visus keturis vaikus išleidusi į savarankišką gyvenimą, sulaukusi poros vaikičių. Atrodė, galės pailsėti... Deja, išėjo kitaip: jau vieni metai praėjo nuo jo mirties.

Visą savo gyvenimą ji paaukojo savo šeimai, savo vaikams. Dėl vyro darbo gyvendama miestuose, esančiuose už daugiau kaip 50 mylių nuo Čikagos, ten, kur mažai arba visai nebuvo lietuvių, tuo labiau lietuvių kaimynų, suprato, kad ne kaimynai, o šeima turi išmokyti vaikus lietuvių kalbos ir įdiegti lietuvišką dvasią. Nebūklavo, kad mokėjimas lietuviškai „sugadins“ angliškoji akcentą. Labai vertino liuanistines mokyklas, net 18 metų kas šeštadienį visus keturis vaikus — Arūną, Ramintą, Gają ir Nidą vežiojo į Čikagą. Visi jie baigė labai gerais pažymiais liuanistines mokyklas, veikusias Jaunimo centre: Dariaus Girėno, Čikagos aukštesniąją ir Pedagoginį lit. institutą. Visi jie kalba nesužalotu akcentu ir lietuviškai, ir angliškai. Ir visi jie dėkingi motinai, kad kasdieną namie kalbėjo tik lietuviškai, kad šeštadieniais anksti juos kėlė ir vežė į liuanistines mokyklas. Nevengė ji įsijungti į mokyklų tėvų komitetus, ieškoti lėšų mokykloms išlaikyti. Daug dirbo ir įvairiose lietuviškose organizacijose.

Nors visi vaikai gyvena toliau nuo Čikagos — Arūnas Lietuvoje, dr. Raminta Mastienė Detroite, Gaja Blūdžiuvienė prie Philadelphia, Nida Jeleniauskienė prie Kalamazoo — suruošė motinos mirties metines birželio 4 d., sekmadienį. 11:15 v.r. kun. J. Vaišnys, SJ, atnašavo šv. Mišias už velionės sielą Jėzuitų koplyčioje. Skaitinius skaitė sūnus Arūnas ir duktė Raminta. Kun. J. Vaišnys pamokslė priminė a.a. Irenos gyvenimą ir darbus, pasidžiau-

gė jų gražia lietuviška kalba ir geru kirčiavimu. Aukos nešė visi keturi velionės vaikai, tuo paliudydami savo meilę per anksti mirusiai motinai. Per Mišias giedojo sol. Dana Stan-kaitytė, vargonavo muz. M. Motekaitis.

Po Mišių dr. Raminta Mastienė visų vaikų ir J. ir Pr. Masilionių vardu visus, dalyvavusius pamaldose, pakvietė į Jaunimo centro kavinę dalyvauti gedulinguose pietuose. Susirinko didokas būrys velionės giminii, draugų ir pažįstamų. Atsigaivinę gėrimais, visi susėdo prie stalų. Pasistiprinus Racine kepyklos skaniai paruoštais pietumis, Juozas Masilionis tarė trumpą žodį apie velionę, kuri Vokietijoje buvusi jo mokinė, o jam vedus jos seserį Pranę, tapo gimine. Čia, Amerikoje, mokė visus jos vaikus, vadindamas juos savo vaikičiais. Po šio įžanginio žodžio dukra Nida Jeleniauskienė paskaitė labai jautrą kūrinių „Laiškas motinai“, o dukra Gaja Blūdžiuvienė eilėraštį motinai „Ilge-sys“.

Nuoširdžiai parašyti ir gražiai perskaityti kūrinių ne vienam dalyviui išspaudė ašaras. Prie kalbėjusių ant stalo buvo dviejuose rėmuose įdėta daugybė nuotraukų iš įvairių velionės gyvenimo laikotarpių, degė žvakės, buvo pastatytos gėlės. Visa tai padidino minėjimo orumą ir iškilmingumą.

Baigiant J. Masilionis padėkojo visiems dalyviams už atsilankymą šv. Mišiose ir dalyvavimą gedulinguose pietuose. Matant didelį būrį a.a. Irenos gerbėjų, artimiesiems lengviau gydyti netekties žaizdą.

Po vaikių visi vaikai ir kiti artimieji nuvyko į šv. Kazimiero lietuvių kapines aplankyti a.a. Irenos kapą, paliko ten koplyčioje per Mišias prie altoriaus stovėjusias gėles.

P.R.



Mokiniai domisi KGB pastate buvusiomis kalinių kameromis ir žuvusiųjų partizanų nuotraukomis.

Nuotr. Liūdos Rugienienės

Iš užsienio lietuvių spaudos

„ATVIRI“ PINIGAI
LIETUVOJE — MANA IŠ
DANGAUS AR POLITINE
MIGLA?

„Dirva“ (1995.06.01),
Cleveland, Ohio

Ir mūsų spaudoje kartais prasiiveržia informacija, turinti daug gilesnės šaknis, negu atrodo. Gegužės 5 d. „Drauge“, pavyzdžiui, tilpo žinia: „Kaune atidarytas Išeivijos studijų centras“. Pasirodo, centro atidarymą parėmė Atviros Lietuvos fondas (ALF). Gegužės 9 d. ten pat pasirodė pirmo puslapio straipsnis — „Brzezinski nemanoma, kad Rusija taps NATO nare“ — aprašas gegužės 1 dieną Vilniuje įvykusią tarptautinę konferenciją, tema „Iš komunizmo į demokratiją“. Daugeliui turėjo sukelti

nuostabą, kad konferencijoje dalyvavo Z. Brzezinski, kurio, suprantamai dėmesio sulaukusio, pranešimo, kaip atrodo, svarbiausia mintis buvo, „kad pretendentai į NATO darys klaidą, jei argumentuos savo norą įstoti daugiausia Rusijos grėsme. Tai Vakaruose sukels nepritartimo reakciją“. Bent man, įtaringam globalinės politikos stebėtojų, sunku atsikratyti minties, kad kažkas pasiuntė Zbigo į Pabaltijį, kad nutildžius burnojimus prieš „Vieno Pasaulio“ partnerį — imperialistinę Rusiją. Jis, be abejo, nepasakė kokiuose „Vakaruose“ nusiskundimas Maskvos aiškia grėsme ne tik Lietuvai, bet ir Vakarams, „sukels nepritartimo reakciją“...

Iš straipsnio paaiškėja ir tai, kas apmokėjo Zbigo ir lenkų politikų keliones į Vilnių: ogi

Atviros Lietuvos fondas (ALF). Dalyvių nuotraukoje rodomas ALF direktorius Vytas Gruodis. Daug lietuvių suklystų manydami, jog tautietis Gruodis tą konferenciją finansavo savais pinigais...

„PAKAKS GARBINTI
RUSĄ“

„Laisvoji Lietuva“
(1995.06.01), Chicago, IL

Po Antrojo pasaulinio karo jau praėjo net 50 metų. Per visą tą laiką, kol Rusijos nacionalizmas buvo vadinamas Sovietų Sąjunga, visos trys Pabaltijo valstybės buvo atmiestos rusiškais pėjų-nais: Lietuva — 9%, Latvija — beveik 50% ir Estija — 35%. Visokios rūšies pasaulinėje spaudoje nebuvo nei mur - mur. Kai ši procedūra vyko, užsienio galingosios valstybės tik žiops-ojo.

Išgaravus iš Sovietų Sąjungos komunizmo vardui, sunkiai ir net kruvinai atkūrė nepriklausomybę visos trys Pabaltijo valstybės. Bet, deja, rusas liko toks pats, koks ir buvo, nežūrint, kad ir pasiskelbė Rusijos Respublika. Jau penkeri metai praėjo, bet rusiškieji pėjų-nai, kurie komunistiniais laikais Pabaltijje buvo susodinti į iš-tremtųjų į Sibirą pabaltiečių nuosavybę, beveik visi ne-grižta, ir Rusijos neprašomi grįžti į savąją padangę. Tie visi Pabaltijo tremtiniai, kurie išliko Sibire dar nenumarinti ir stengiasi grįžti į savo tėvynę, neturi jokių galimybių. Nėra aišku, kaip yra su Latvija ir Estija, bet Lietuvos valdžia buvusiose jų nuosavybėse nei nemaną jų apgyvendinti, nes ten įsikūrę rusiškieji pėjų-nai jau yra tų vietovių savininkai! Sakykite, kokia teise ar morale vadovaujasi tie visi laisvųjų valstybių politikai, kurie šaukia visa gerklė, kad tie rusiški gob-šai — Pabaltijo grobikai, kurie nusavino Pabaltijje amžiais gyvenusių piliečių nuosavybę, turi ten būti laikomi net svarbesniais už savuosius?

DRAUGAS, trečiadienis, 1995 m. birželio mėn. 14 d.

5

A.†A. BIRUTĖ GAVĖNAITĖ ŠILEIKIENĖ

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1995 m. birželio 12 d., 3 val. p.p.
Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: anūakai Raimundas ir Lidija, pusseserė Joana Rudienė su šeima, gyv. Westfield, WI.

Velionė pašarvota penktadienį, birželio 16 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 17 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę anūakai ir pusseserė su šeima.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A. JUOZUI KISIELIUI,

Sibiro tremtiniui mirus, jo broliui, dr. PETRUI KISIELIUI reikią nuoširdžią užuojautą klasės draugai —

kun. Viktoras Rimšelis
dr. Jonas Reinsys
inž. Petras Brizgys

A.†A. DANUTEI PAREIGIENEI

mirus, gilią užuojautą jos DUKROMS, SŪNUMS, BROLIUI ir SESERIMS reikią

Lietuvių Opera

THE GREATEST CD ON EARTH!

The
BIG RATE
CD



Ponios ir Ponai! Mūsų cirko arenoje pasirodo „Didelio nušimčio sertifikatas“! Žiūrėkite! Koks aukštas nušimtis! Net kvapą užima! Koks nepaprastai trumpas terminas! Nepaileiskite progos pasinaudoti šiuo nuostabi finansiniu įvykiu.

Visa tai atsisite ir pamatysite kiekvienoje Standard Federal banko įstaigoje. Smulkiau sužinosite paskambinę 1-800-SFB-2661.

ATIDARYKITE AUKŠTO NUŠIMČIO CERTIFIKATĄ ŠIANDIEN BET KURIOJE STANDARD FEDERAL BANKO ĮSTAIGOJE.

SFB
Standard Federal Bank
for savings

Chicago: Brighton Park, Garfield Ridge, Downers Grove, Evergreen Park, Hickory Hills, Lombard, Oak Lawn, Orland Park, Palos Heights, Willowbrook

Minimum balance, \$250. Penalty for early withdrawal may be imposed. Annual Percentage Yield effective as of June 13, 1995.

ATIDAROME NAUJAS DURIS, KAD GALĖTUMĖM JUMS DAR GERIAU PATARNAUTI!

Su džiaugsmu pranešame, kad dvi seniausios šios apylinkės laidojimo įstaigos — PETKUS FUNERAL HOMES ir BRADY GILL FUNERAL HOMES — susijungė, norėdamos palaikyti aukštą patarnavimo lygį. Mūsų paslaugos skiriamos patogumui šeimų, kurios išsikėlė į priemiesčius. Taip pat norime palaikyti prieinamas kainas mūsų klientams.

PETKUS FUNERAL HOMES jums patarnaus šiose vietovėse:

2929 WEST 87th ST
EVERGREEN PARK, IL ir 16600 S. OAK PARK AVE.
TINLEY PARK, IL.

Telefonų numeriai tie patys. Mūsų įstaigos ir toliau suteiks jums profesionalias paslaugas. DONALD A. PETKUS, DONALD M. PETKUS, DARIUS MARCHERTAS ir MARIUS BUIVYDAS asmeniškai patarnaus kiekvienam mūsų klientui.

Dėkojame visiems už pasitikejimą.

PETKUS FUNERAL HOMES

Patarnauja jums šiose vietovėse:

2533 W. 71 St., Chicago, IL 60629
12401 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439
5940 W. 35 St., Cicero, IL 60650
10201 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel. 800-994-7600

PETKUS IR SŪNUMS

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 m.

LITHUANIAN FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
NATIONAL FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
ILLINOIS FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION OF GREATER CHICAGO
WILL COUNTY FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
BETTER BUSINESS BUREAU OF NORTHERN ILLINOIS

Anthony B. Petkus
Donald A. Petkus
Donald M. Petkus
Darius Marchertas
Marius Buivydas

PIGIAI, GERAI IR GREITAI BALTIA EXPRESS CO LTD., (PRES. VIDMANTAS RAPŠYS)

PRISTATO Į LIETUVĄ

- SIUNTINIUS LAIVU (46-60 D.)
- SIUNTINIUS LĖKTUVU (10-12 D.)
- AMERIKIETIŠKO MAISTO SIUNTAS (\$38.00 15 D.)

DAUGIAU SUŽINOSITE PASKAMBINĘ NEMOKAMU TELEFONU

1-800-SPARNAI (1-800-772-7624)

Siuntinius pristatykite arba atsiųskite UPS adresu

3782 W. 79th ST. CHICAGO, IL 60652

PIGIAI, GERAI IR GREITAI

KAD NEUŽMIRŠTUME

(Atkelta iš 3 psl.)

ginant su partizanų 120 litų pensijėle. Atsiliepkime ir į „Draugo“ birželio 10 dienos vedamąjį straipsnį „Gyvoji istorija ir Tautos fondas“. Remkime ir nebūkime abejingi JAV LB Kultūros tarybos ir tautos fondo projektams. Remkime rezoliucijos Nr. 51 įgyvendinimą Amerikos Kongrese.

Šiandien yra Gedulo diena. Kova dėl visiškos Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo tęsėsi. Artinasi Lietuvos Seimo ir prezidento rinkimai. Iš maždaug 812,000 Amerikos lietuvių, pagal 1990 m. surašymą, kiek bus pripažintų turinčių teisę balsuoti? Buvę okupantai rusai su Lietuvos pilietyste tikrai balsuos, o mes? Visa tai lems Lietuvos likimą, kuriam mes nesame abejingi. Ateitis susideda iš eilės dabartijų.

• Vatikano II visuotinis susirinkimas baigėsi 1965 m. gruodžio 8 d., paskelbęs plačią Bažnyčios atnaujinimo programą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Negaminke namie pietų ši sekmadienį, birželio 18 d. Juos labai skaniai pagamins **Ona Norvilienė** Ateitininkų federacijos fondo ruošiamojo gegužinėje Ateitininkų namuose, 12690 Archer Ave., Lemont, IL. Vėsiam ažuolų pavėsyje bus galima atsigavinti dar vėsesniais gerimais, pabendrauti su draugais, susitikti pažįstamus. Visi Čikagos ir apylinkių lietuviai kviečiami ir laukiami. Gegužinės pradžia 12 val.

Viktoria Milūnaitė, kaip praneša „The Naperville Sun“, dalyvavo balandžio mėnesį McCormick Place, Čikagoje, vykusiame Illinois Music Association pianino konkurse. Devynerių metų Viktorijai buvo įteiktas „Superior Award“ žymuo. Viktorija yra inž. Vytenio ir Kristinos Milūnų dukra. Šeštadieniais lanko Maironio lituanistikos mokyklą Lemonte.

Liepos 15 d. yra paskutinė data, iki kurios bus priimamos užpildytos anketos JAV Lietuvių biografijų žinynei, leidžiamam Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje, kartu su Mokslo ir enciklopedijų leidykla Vilniuje. Anketų bei nuotraukų laukia redaktorė Jonė Liandzbergienė, kuri netrukus jau surinkta gausia medžiaga žinynei grįš į leidyklą. Siųsti (ar skubiai prašyti anketų) šiuo adresu: LTSC, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636-1039. Tel. 312-434-4545.

Čikagos studentų ateitininkų šeimos šventė ši šeštadienį, birželio 17 d., vyks Lemonte. Visi studentai ateitininkai ir jų draugai bei šeimų nariai kviečiami dalyvauti 5 val. vak. Pal. Jurgio Matulaučio misijoje aukojamose šv. Mišiose. Po pamaldų šventė bus tęsiama Ateitininkų namuose. Visi laukiami.

Moksleiviai ateitininkai, registracija stovyklai Dainavoje, vyksiančiai birželio 26-liepos 9 d., priimama iki penktadienio, birželio 6 d. Nedelsdami skambinkite Danai Grajauskaitėi, tel. 416-534-8544. Dar neišsiuntusieji registracijos lapų, prašomi tuoj juos išsiųsti. Tikimasi visų moksleivių (9-13 skyrių) dalyvavimo.

Pabaltijo universiteto Vokietijoje įkūrimo 50 metų sukaktis bus minima Čikagoje 1996 metų kovo 17 d. Planuojama akademija. Sekite spaudą dėl platesnės informacijos.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

Onutė Utz ir Lora Tolušaitė, šiemet baigusios Maria aukštesniąją mergaičių mokyklą Čikagoje, buvo apdovanotos stipendijomis už gerą mokymąsi. Onutei Utz paskirta stipendija iš St. Xavier universiteto, o Lorai Tolušaitė iš Cornell Forge.

Skubėkite, skubėkite, skubėkite! Įdomiausias ir prasmingiausias šio savaitgalio renginys yra Pasaulio lietuvių centras, kur laukiami visi tėveliai su šeimomis ir artimaisiais, kad galėtume juos tinkamai pagerbti Tėvo dienos proga. Jeigu nerzervuosite vietos pas Vilę Marchertienę, tel. 708-985-7216, jos gali ir pritrūkti – o tai jau būtų tikras nuostolis ir Jums ir Jūsų tėtei.

Kunigė Tamara Kelerytė-Schmitienė, išeivijos lietuvių evangelikų liuteronų kunigė Vokietijoje, ši sekmadienį, birželio 18 d., 10:30 val. ryte sakys pamokslą „Tėviškės“ parapijos bažnyčioje. Visuomenė kviečiama. Kun. Tamara Kelerytė-Schmitienė yra atvykusi dalyvauti čia vykstančiame lietuvių evangelikų liuteronų sinode.

Birželis šiame krašte dažnai skamba vestuvių varpais. Daug ir lietuvių savo vestuves atšoka šio gražaus mėnesio laikotarpiu, o prieš vestuves – mergvakariai, dovanų „lietučiai“, pobūviai su savais jaunystės draugais. Visi šie renginiai susieti su dovanomis, kurias kartais labai sunku išrinkti („jau visko turime, mums nieko nereikia...“). Dovana, kuri visuomet mielai priimama ir daug džiaugsmo suteiks ne tik vestuvių dieną, bet ilgus metus, yra lietuviškas lininis audinys: pagalvėlės ant sofos, staltiesės, staltiesės, rankšluosčiai ir daug kitų. Tokių puikių lietuviškų audinių galima gauti ir „Draugo“ administracijoje. Tai naujavedžiams dovana, kokios nerastas kitose standartinėse parduotuvėse. Atvykite, pasirinkite, pasirinkite ir nusipirkite.



Tėtė Jonui Daugirdui atsilankius „Žiburėlio“ mokyklėlėje, sūnus Šarūnas mielai parodo, ką jis kasdien ten veikia.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Caritas“. 1995, gegužė. Leidžia Lietuvos Caritas federacija. Vyr. redaktorė Vanda Ibińska. Numeryje – dr. ses. Albinos Pajarskaitės, Paul Gray, Vandos Pultavskos, O'Henri, Kristinos Kraševskienės, kt. autorių straipsniai, poezija, gydytojų patarimai.

• „Eglutė“. 1995, gegužė. Leidžia JAV LB Švietimo taryba. Vyr. redaktorė – Nijolė Nausėdienė. Administratorius – Viktoras Kučas, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Redakcijos adresas: 13154 Sparrow Ct., Lockport, IL 60441.

10 kartų per metus išeinantis lietuviškas žurnalukas vaikams užsienyje, kuriame gausu idomių istorijų, pasakų, galvosūkių, eilėraščių.

• „Kultūros barai“. 1995, Nr. 5. Vyr. redaktorius Bronys Savukynas. Redakcijos adresas: Universiteto 6, 2600 Vilnius MTP. Fax: 610538.

Mėnesinis kultūros ir meno žurnalas. Šiame numeryje – E. Nekrašo, L. Donskio, J. Trinkūno, G. Mareckaitės, kt. autorių straipsniai dailės, literatūros, teatro, filosofinės, istorinės temomis.

KITA SIBIRO KALINIŲ MALDAKNYGĖ

Be plačiai žinomos, į daugelį kalbų išverstos, Sibiro tremtinių lietuvių maldaknygės, dar buvo ir kita, Sibire kalinto prel. Stanislovo Kiškio sukurta maldaknygė. Ji pasiekė ir Lietuvą, buvo greit vyskupo aprobuota ir išspausdinta bei įrašta taip, kaip buvo sudaryta Sibire, panaudojant panašų grubų popierių ir įrašimą. Ji pavadinta: „Kalinių maldaknygė: Vilties maldos“. Tituliniame puslapyje dar įrašas: „Neleisk, Viešpatie, nusiminti dėl kančių ilgumo ir nustoti vilties dėl jų daugybės“.

Ši maldaknygė turi rytines, vakarines maldas, smulkų pasirengimą išpažinčiai, išskaičiuojami gerieji darbai sielai ir kūnui, keletą litanių, psalmių, jėgų daug lietuviško nuosirdumo, pagundos kančiose. Prie jos appavidalimo yra prisidėję nemažai žmonių.

J. Pr.



Redaguoja J. Piacas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

BIRŽELIO KETURIOLIKTOJI

Kuo ši data žymi mūsų tautai, dauguma tautiečių žino. Kai kurie dar šią dieną vadina Baisiuoju Birželiu. Tą dieną, prieš 54 metus, okupantai rusai – komunistai pradėjo iš Lietuvos į Sibirą tremti vyrus, moteris, vaikus, sveikus ir ligonius. Rusai juos vadino įvairiais, pažeminančiais vardais. Iš tikrųjų, jie buvo patys geriausi Lietuvos žmonės, dideli lietuviai – patriotai. Jie visą laiką kovojo už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Labai maža dalis išliko jų gyvų ir tie gyvieji tapo invalidais nuo nepakentimų gyvenimo sąlygų bei kankinimų.

Lietuva šiandien laisva ir nepriklausoma valstybė. Kaip žinote, ji valdoma buvusių komunistų, pasivadinsiu kitu vardu. Tie valdantieji ir šiandien dar nesudaro sąlygų sugrąžinti iš tremtūsios Lietuvos. Sugrąžinsieji nepageriami, gyvena varge ir skurde. Tuo tarpu buvę okupantai rusai, gavę Lietuvos pilietybę, gyvena patogiai buvusių tremtinių nuosavybėse. Tuo būdu ši diena dar tebėra liūdna daugeliui mūsų tautiečių tremtinių. Liūdna ir mūsų prisiminimuose, nes daug šeimų neteko savo artimųjų. Jie išlirė ramybėje, nes ten jų niekas nepersiekioja. Mūsų pareiga pasimelsiti už juos, nes mes nieko daugiau jiems negalime duoti, nieko kitu negalime padėti. Taip pat turime ryžtis gelbėti Lietuvą ne vien iš medžiaginio skurdo, bet labiausiai iš dvasinio. Dvasinis skurdas neleidžia Lietuvai pakilti iki tikros laisvės ir nepriklausomybės.

Redaktorius

ŠVENTOJI TREJYBĖ

Po Velykų ir Sekminių bažnyčia švenčia šventosios Trejybės šventę. Mat Dievas reikšmingai žmonėms trims pavidalais – asmenimis: kaip Tėvas, kaip Sūnus ir kaip Šventoji Dvasia. Tai nėra trys dievai, bet vienas Dievas. Jei paimsime vandenį, jis irgi pasireikš trims skirtingais būdais: skystas, sušalęs į ledą – kietas, užvirintas virsta garu. Nėra trys vandenys, bet tas pat vanduo: ištirpinus ledą, virsta vandeniu, sušaldžius garus – vėl virsta vandeniu. Kodėl Dievas taip reiškiasi, mūsų protui nesuprantama, reikia sutikti, kaip Jis pasakė ir kaip padarė. Bažnyčia čia nieko naujo nesugalvojo, tik vykdo Dievo valią, todėl ir švenčiame tris šventes: Velykas, Sekmines ir Šv. Trejybės. Jei ko nors prašome iš Dievo, pasaulio sukūrėjo, prašome iš Dievo. Jei ko nors prašome iš Kristaus, prašome iš Dievo. Jei ko nors prašome iš Šventosios Dvasios, prašome iš Dievo. Pasaulis būtų daug geresnis, gražesnis, jei visi pripažintų Dievą. Nebūtų karų, kriminalo ir daug kitų blogybių, kuriuos žmonės atlieka paneigdami Dievą ir Jo duotus nurodymus žmonijai.

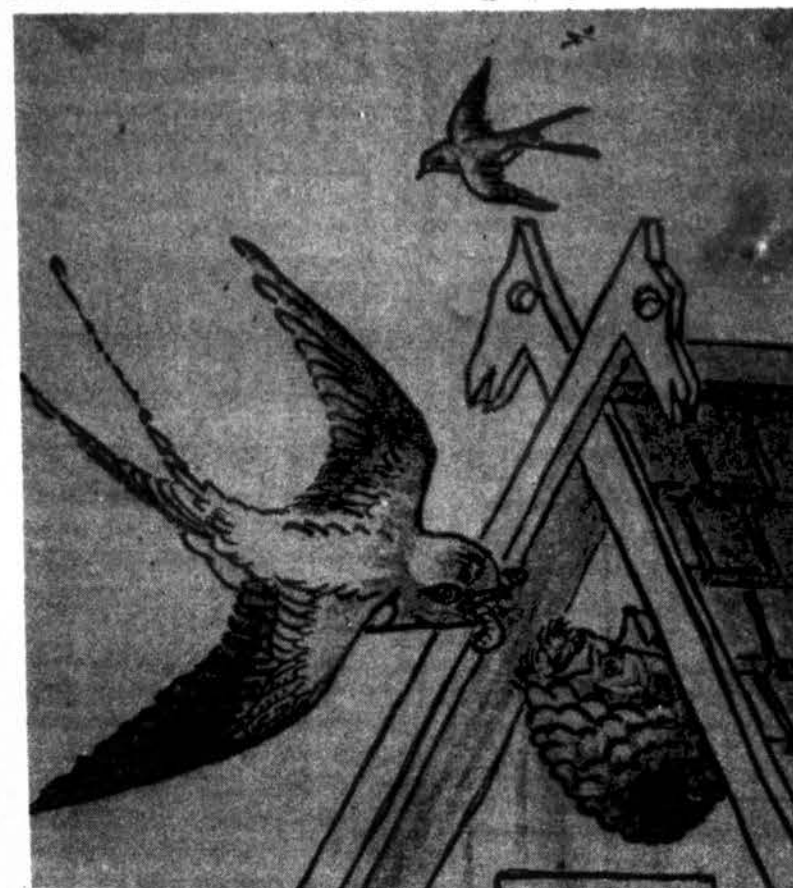
Redaktorius



Piešė Andrius Skrabulis, Bostono lit. m-las mokėjas.

Devynės ZVAIGŽDUTĖ

[Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus]



Laukiniai paukščiai turėjo geresnes sąlygas, negu tremtiniai komunizmo vergijoje.

KAIP MANO SENELIAI ATVYKO Į AMERIKĄ

Mano seneliai pasitraukė iš Lietuvos 1944 metais, spalio 1 d. Jie bėgo su savo dviem vaikais, Kęstutis buvo pusmetris, o Birutė 6 mėnesių. Pakeliui į Austriją, Birutė susirgo plaučių uždegimu ir gruodžio mėnesį mirė tais pačiais metais. Ją palaidojė, seneliai gyveno ir dirbo Zell-Amze, Austrijoje. Amerikos kongresas išleido įstatymą, nurodantį, kiek galima pabėgėlių įsileisti į Ameriką. Kadangi tuo metu Austrijoje nebuvo Amerikos konsulato, seneliai turėjo važiuoti į Vokietijos miestą Muencheną ir ten su tvarkyti visus dokumentus. Tada važiuoti traukiniu į Bremeną, kur laukė laivo, kuris turėtų plaukti į Ameriką. 1948 metais, lapkričio 18 d., seneliai plaukė laivu „General Brant“ į Bostoną. Kelionė užtruko 14 dienų. Tai buvo pirmasis pabėgėlių laivas, pasiekęs Ameriką. Atplaukę į Bostono uostą, kur juos labai gražiai pasitiko: orkestras grojo, vaišino riestainiais, Kęstutis, per daug jų prisivalgęs, net susirgo. 1948 m. gruodžio mėnesį, po visos nakties kelionės traukiniu, seneliai atvažiavo į Clevelandą. Čia gimė jų dukterys: Danutė (mano mama) ir Vida. Jie išgyveno 43 gerus ir idomius metus Clevelande.

Kristina Stankutė, Clevelando šv. Kazimiero lit. m-las mokėnė

KAIP AŠ APGAUČIAU KVAILĄ VELNĮ

Jei būtų plaukimo lenktynės, aš sakyčiau, kad mano brolis greičiau plaukia. Vietoje mano brolio plauktų žuvis ir aš laimėčiau.

Kęstutis Kalvaitis

Jei mes kilnotumėm svorius, aš kelčiau balionus, o jo svorius prikaltčiau prie grindų.

Marius Žymantas

Jei mėgintume skristi, aš įlipčiau į lėktuvą, o jis bandytų skristi savo jėgomis.

Gintautas Stirbys

Jei mes žaistume šaškėmis, jam nematant aš pakeisčiau figūras vietomis.

Aleksas Cherban

Jei loštume kortomis, aš turėčiau kišenėje atsarginius 4 tūzus.

Vincas Valaitis

Jei būtų varžybos, kienu paukštis ilgiau skrenda, aš velnio paukštį pakeisčiau mechaniniu paukščiu. Aš, iš tolo jį valdydamas, padaryčiau, kad jis nukristų.

Lukas Laniauskas

Visi antrojo būrio stovyklauotojai. (Dainavos pasakų pilies laikraštėlis. 1994 m. JAS stovykla).

ZUKIS PUKIS

Vieną kartą zuikis vaikščiojo miške. Jis pamatė mažą mergaitę. Zuikis greit nubėgo.

Sukūrė Artūras Schulte, užrašė Linas Radzius

Margučiai yra paslėpti elgės viršūnėje ir aukščiausioje žolėje. Vienas margutis yra lėktuve. Dar vienas yra krepšyje. Kitas margutis yra pakabintas ant krepšio rankenos. Vienas labai spalvotas margutis pasidarė saule. Kiti du margučiai suposi po saule, o vienas suposi pakibęs nuo krepšio. Nuo lėktuvo suposi 300 svarų margutis. Dar margutis lyg augalas auga iš žemės. Jis turi šešis lapus. Jis pilnas žemių – purvinas. Pagaliau paskutinis margutis su keturiais lapais nusvėrė iš dangaus, atrodo, lyg jis ten auga.

Sukūrė Sigita Rimkus, užrašė Tadas Sajauskas

Visi Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-las mokėnė. („Mūsų žinios“)

PAGALVOK

1. Prisimenant vokiečių okupaciją, dažnai tenka susidurti su žodžiu „Gestapo“. Pasakykite, iš kurių žodžių susideda tas trumpinimas ir kokia tų žodžių reikšmė? 2. Krykų bildu debesy, kikimieža vandenį, o sebutis pelene. 3. Pernai žirgas šokinėjo, o šimet pėdas pažint. 4. Kokia yra buvusi aukščiausia oro temperatūra Lietuvoje? 5. Kas ir kada išrado Coca-Colą? Paskutiniai du uždaviniai yra gauti iš kun. dr. E. Gerulio.

PRAEJUSIOS SAVAITĖS UŽDAVINIŲ ATSAKYMAI

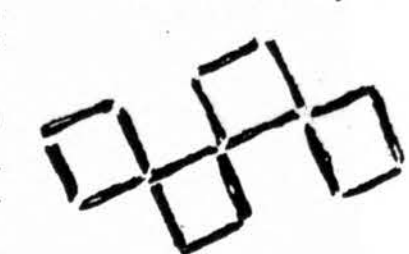
1. Įvairiai spėliojama. Manoma, kad tai graikų sala Thira arba sala Egejaus jūroje Santorin. 2. Upė, ledas, tiltas. 3. Rasa. 4. Kinijos mokslininkai 1992 metais pareiškė, kad Everestas kalnas per 17 metų sumažėjo 1.86 metrų (Respublika Nr. 160, Vilnius, 1994). 5. Manoma, kad kompasą išrado arabai. Teigimas, kad kompasą išrado kinai – nėra jokiais duomenimis pagrįstas (L. E. 12-280, Boston, 1957).

GALVOSŪKIO NR. 162 ATSAKYMAI

Skirtumai: 1. Viršelės vandens indui. 2. Didžiojo kaktuso spyglių skirtingi. 3. Baltas lovas vyro kelnėse. 4. Vyro blankstiesios skirtingos. 5. Žuvis skeleto brūkšneliai nevie-nodi.

GALVOSŪKIO NR. 163 ATSAKYMAI

Žiūrėkite brėžinėli.



GALVOSŪKIO NR. 164 ATSAKYMAI

Policininkui nereikėjo uždėti rankas ant mergaitės pečių ir visą laiką laikyti. Jis galėjo valandėlę pastovėti šalia mergaitės, kad jai nieko blogo neat-sitiktų. Birutė teisingai pastebėjo policininkui.

GALVOSŪKIO NR. 165 ATSAKYMAI

1. Nemuno upės vaga yra ilgesnė už Nemunėlio upę 5 kartus (L. E. 20-173 ir 182, Boston, 1960). 2. Apaštalas Morkus savo raštuose gaidį mini 4 kartus; Matas ir Lukas po 3 kartus, o Jonas – 2 kartus (Mk 13-35; 14:30, 68, 72). 3. Arčiau Kauno yra ne Talinas, o Varšuva. 4. Mozė buvo mikna, turėjo sunkų liežuvį, sunkiai kalbėjo (Iš 4:10-16; 6:12 ir 30). 5. Arčiau Vilniaus yra Helsinkis. Nuotolis iš Vilniaus į Berlyną ir Maskvą yra beveik vienodas.

Tarnautojas: – Aš noriu, viršininke, kad truputį padidintumėte mano atlyginimą?

Viršininkas: – Mokedamas algą praėjusią savaitę, aš į tavo voką įdėjau daugiau pinigų.

Tarnautojas: – Kodėl mano žmona man apie tai nieko nesa-kė?

Daržė auga daugiau, negu daržininkas pasėjo. Ispanų patarlė

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

x TRANSPAK skyrius Lemonte praneša, kad šeštadienei mokyklai uždarius vaseros atostogoms, šeštadieniais įstaiga Lemonte bus uždaryta. Penkt. 3-7 v.v., sekmd. 8:30 v.r. – 2 v. p.p. bus atidaryta, kaip visada. **Transpak tel. 312-436-7772, 708-257-0497.**

x Lietuvos jaunimo auklėjimo darbams remti, kuriuos ateitininkai sėkmingai vykdo, paaukoko Jurgis ir Regina Mikailos \$100 ir Cleveland'o „Ateities“ klubas per dr. Eugenijų Šilgalį \$200. Ateitininkų federacijos fondas, 12690 Archer Ave., Lemont, IL 60439, už aukas nuosirdžiai dėkoja. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubieji siuntiniai – AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 – šventinis siuntinys ir 55 v. įvairaus maisto už \$98. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

x Baltia Express amerikietiško maisto produktų siuntinys tik \$38 gali būti pristatytas į Lietuvą per 15 dienų. Laivo siunta birželio 20 d., oro siuntos kiekvieną trečiadienį. Daugiau sužinosite paskambinę tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. Siuntinius pristatykite: **3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.**